

MODERNI CEHI

Za obrt kot specifičen način proizvodnje je značilno, da ne teži k masovni proizvodnji, pač pa deluje v manjših, največkrat osebnih ali družinskih okvirih. Majhno ima veliko prednosti – fleksibilnost, preglednost, prilagodljivost (...), pa tudi slabosti. Paziti je treba, da veliki ne 'povozijo' malih. Že v fevdalni dobi so se manjše manufakture združevale v cehe, ki so posameznikom zagotavljali politično in ekonomsko zaščito. Branili so skupne interese članstva in se bojevali za politični vpliv. Danes cehov ni več, obstajajo pa oblike združenj obrtnikov, katerih cilj je v globalu isti – poskrbeti za svoje pravice. V občini Moste-Polje deluje Obrtna zbornica Moste, ki je vključena v Zvezo obrtnih zbornic Slovenije. Pogovarjal sem se s predsednikom, G. Dušanom Kravosom.

● **Kako dolgo že to združenje obstaja?**

Prvi entuziasti so se začeli povezovali že v 60. letih. Stvar je bila takrat še zelo neprofesionalna in vse je temeljilo na prostovoljni bazi. Kasneje je stvar začela delovati bolje, nastala so združenja na republiški ravni in se organiziralo po t.i. zborničnem sistemu. To pomeni, da članstvo ni bilo več prostovoljno, pač pa obvezno. Vsi, ki so imeli obrtno dovoljenje, so avtomatsko postali člani obrtnega združenja. Drugi obliki organiziranosti lahko rečemo 'cehovska' (po dejavnostih), kjer članstvo ni obvezno. Glede na to, da ima Zveza obrtnih zbornic zelo dobre odnose z Bavarsko zbornico, smo tudi pri nas prevzeli pretežno njihov način organizacije. Izdelan pa je že predlog novega obrtnega zakona, ki bo predvidoma v skupščini že spomladi, tako da se bodo stvari na tem področju še spreminjale, organiziranost zbornice pa bo ostala približno ista.

● **Kakšne so povezave z Bavarsko obrtno zbornico?**

Predvsem gre tu za organizacijsko podobnost ter za odlične osebne stike med ljudmi, ki v teh institucijah že tradicionalno delujejo. Omeniti je se-

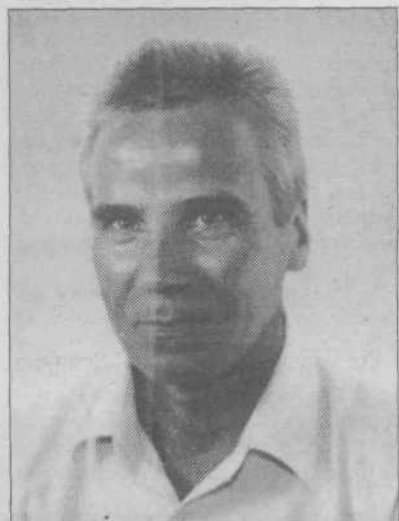
veda treba še dejstvo, da je Bavarska obrtna zbornica slovenski podarila. 2 milijona nemških mark, namenjenih za postavitev računalniške mreže ter za izobraževanje ljudi, ko bodo s tem delali. Projekt, ki se imenuje Info Handy, je zelo obsežen in bo radikalno olajšal in razširil delo obrtnih zbornic. Dokončno naj bi bil izveden v letu ali dveh.

● **S čim konkretno se ukvarja Obrtna zbornica Moste?**

Trenutno je pri naši zbornici registriranih okoli 1600 članov, kar nas uvršča med najmočnejše v Sloveniji. Kljub izredno obsežnemu administrativnemu delu, saj je bilo samo v letu 1993 okoli 8000 raznih sprememb pri obrtnih dovoljenjih, skrbimo za pripravnike in pripravniške izpite, tečaje iz varstva pri delu, za obrtnike in delavce organiziramo zdravniške preglede, postrežemo z vsemi podatki, ki jih člani vsakodnevno potrebujejo (prometni davki, kilometrine, plačilne liste, dnevnicke itd.). Zaposlujejo samo dve vslužbenki, kar je glede na število članov izredno malo – celo premalo.

Ker smo že pred nekaj leti ugotovi-

lili, da nam sedanji najemniški kletni prostori nikakor ne ustrezajo, smo se odločili, da gremo v izgradnjo lastnih prostorov, ki bodo veliko bolj primerni, še posebno zato, ker bomo prešli na delo z računalniki. Vključili smo se v izgradnjo obrtne cone ob novi Zaloški cesti in pri Gradisu vplačali en 'boks' s površino 167 kvadratnih metrov. Ta prostor naj bi nam zadoščal za nekaj let. Poleg pisarniških prostorov bomo imeli še manjšo dvorano, kjer bodo potekali tečaji iz varstva pri delu, razna predavanja in seminarje. Na izobraževanje obrtni-

inž. Dušan Kravos

kov in delavcev dajemo velik poudarek. V nove prostore se bomo predvidoma vselili spomladi. Preselili bi se že prej, vendar smo del srečev porabili za kreditiranje naših članov. S pomočjo občine in banke razdelili 82 kratkoročnih kreditov v višini 4000 nemških mark. Poleg računalnika visoke zmogljivosti, ki smo ga dobili v dar od Bavarcev prek zveze obrtnih zbornic, pa smo kupili še en manjši računalnik za lastne potrebe, ki bo občutno olajšal in pospešil delo – evidence, statistike...

● **Kakšen je odnos zbornice do politike?**

Naše prvo načelo je, da težimo k apolitičnosti zbornice. V prejšnjem sistemu je v okviru Obrtnega združenja obstajal partijski aktiv (edini v Sloveniji), ki pa ni prinesel prav nič koristnega. Zavzemamo se za to, da je naše delovanje omejeno zgolj na stroko. Obrtniki bi sicer lahko formirali kar lepo volilno telo, vendar osebno mislim, da tako delovanje ljudi odvrne od prvotnega cilja in je zato neproduktivno.

● **Kakšna bo prihodnost?**

Pomembna stvar, ki se bo zgodila kmalu, bo sprejetje novega Obrtnega zakona. Ta bo redefiniral nekaj osnovnih stvari, tudi to, kdo sploh spada v kategorijo obrtnika oz. podjetnika in kdo ne. Vprašanje je, če bodo k nam spadali tudi trgovci, avto-prevozniki (...), potem je tu vprašanje d.o.o.-jev... Predlog zakona, ki

ga je izdelala Obrtna zbornica Slovenije, sem prebral, in če bo tak tudi sprejet, lahko rečem, da nam je pisan na kožo. V prihodnosti bi lahko več pozornosti posvetili rokodelstvu, ki je bilo sedaj nekoliko zapostavljeno. Trendi kažejo, da je perspektiva ravno v majhnih obratih. Zaradi izgube jugoslovanskega trga je konkurenca kar naenkrat postala velika, povpraševanje je manjše, zato bodo ravno zbornice tiste, ki bodo sooblikovale trg. Veliki problemi, s katerim se spoprijemamo, so tudi predrage najemnine, šušmarstvo, nelojalna konkurenca, prenizki prispevki, nezavarovanje plačil, stečajni podjetji, za katere obrtnik dela, povišane davčnine itd. itd.

Kakorkoli že, vedno sem optimist – obrtnik ali podjetnik bo preživel, smo pridni, delovni in ne nazadnje dobro organizirani.

Na koncu naj vsem, posebno pa našim članom, zaželim obilo zdravja in uspehov v letu 1994. In nasvidenje v novih prostorih.

I. S.

● TA PAMETNA

– Po TV reklamah sodeč, so naše mačke in psi že v Evropi.

S. G.

KAKO DO BOLJŠEGA ZRAKA?

Dejstva, da ima naše mesto močno onesnažen zrak ni potrebno posebej poudarjati. Največji krivci zato so Termoelektrarna in toplotna Ljubljana, promet in tudi individualna kurišča.

Z ekološkimi sanacijami večjih onesnaževalcev, kot je termoelektrarna oz. toplotna se ukvarjajo v glavnem strokovnjaki na republiškem in mestnem nivoju, kajti za tovrstne naložbe so potrebna sredstva, ki presegajo zmogljivosti občinskega proračuna.

Večina strokovnjakov pa meni, da na onesnaževanje prizemnih plasti zraka v največji meri vplivajo individualna kurišča. Tako pridemo do ugotovitve, da lahko največ za boljši zrak v mestu naredi vsak posameznik, ki je lastnik kurilne naprave in to z minimalnimi vloženi sredstvi. Včasih je potreben samo obisk strokovnjaka, ki z nastavitvijo gorilnika doseže večji izkoristek goriva in manjše izpuste škodljivih plinov.

Da bi odpravili vzroke onesnaževanja, ki so posledica nepoznavanja in nestrokovnega ravnanja s kurilno napravo, smo se na Sekretariatu za urbanizem in varstvo okolja v občini Moste-Polje odločili, da se povežemo z Energetskim servisom. Njihovi strokovnjaki bodo pripravili serijo člankov s koristnimi in uporabnimi napotki za vsakogar. Poleg tega so pripravili svoja spoznanja posredovati na predavanjih in jih prikazati na demonstracijah po krajevnih skupnostih.

Ker vemo, da imate tudi vi pozitiven odnos do okolja in ste pripravljeni storiti kaj za boljši zrak v našem mestu, vam danes predstavljamo prvega iz serije člankov, obenem pa vas pričakujemo na predstavitvi v vaši KS (obvestilo o tem, kdaj in kje bo predstavitev objavljeno tudi v našem časopisu!).

Svetovalka za varstvo okolja Občine Ljubljana Moste-Polje:

MARJANA JANKOVIČ

KONTROLA KAKOVOSTI ZGOREVANJA KOTLOV NA EL-OLJE ALI ZEMELJSKI PLIN Z VENTILATORSKIMI GORILNIKI BREZ KONDENZACIJE DIMNIH PLINOV

Zgorevanje EL olja z minimalno emisijo škodljivih snovi in primernim izkoristkom kotla lahko dosežemo le s kakovostnimi napravami kot so kotel, gorilnik,

dimnik, itd., poleg tega morajo biti vse naprave redno in strokovno vzdrževane.

Kakovost zgorevanja lahko določimo vizuelno ali z meritvami. Vizuelna ocena je samo približna ocena kakovosti zgorevanja in velja le za nekatere parametre kakovosti zgorevanja in še to samo za primere, ko je zgorevanje neprijetno. Natančno lahko določimo kakovost zgorevanja z energetskega in ekološkega vidika samo z meritvami vseh parametrov, ki so potrebni za analizo zgorevanja. Meritve parametrov kakovosti zgorevanja je potrebno narediti vsaj enkrat na leto, oziroma po vsaki razstavitvi gorilnika. Te meritve naj opravi le strokovnjak s primerno merilno opremo.

Za kontrolo kakovosti zgorevanja, kakovosti naprav in nastavitve gorilnika navajamo primerne mejne vrednosti. V kolikor kurilne naprave dosežajo navedene vrednosti jih upoštevamo kot kakovostne in primerne za uporabo. Zgorevanje je na specialnih kotlih z ventilatorskimi gorilniki do toplotnih moči 100kW (1000kW) primerno z energetskega in ekološkega vidika, če so na izstopu iz kotla dosežene naslednje vrednosti:

1. KURILNO EL – OLJE
 - temperatura dimnih plinov – t_{dpl} = 160–240°C,
 - vsebnost ogljikovega dioksida – CO_2 = 12,8–14%,
 - vsebnost ogljikovega monoksida pri 3% O_2 – CO ≤ 125 mg/m³,
 - sajavnost pri 3% O_2 manjša od 1 B_a,

- brez oljnih derivatov v dimnih plinih,
- dušikovi oksidi – NO_x pri 3% O_2 in preračunani na NO_2 ≤ 150 mg/m³,
- vlek dimnika v odvisnosti od moči Δp^v = 15–30 (65) Pa in konstanten,
- minimalni izkoristek kotla – η^k = 88%,
- minimalni izkoristek kurjenja – η^{kur} = 88% + q^*
- konvektivno-sevalne izgube kotla – q^* ≤ 1,5%.

Poleg navedenih merjenih vrednosti morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

- toplotna moč gorilnika usklajena s toplotno močjo kotla, to pomeni primeren pretok olja skozi šobo, kar zagotovimo z ustrezno velikostjo šobe in ustreznim tlakom olja na šobi (1 kg olja/h je ca. 10 kW moči kotla),
- kot razprševanja olja na šobi (običajno) – φ = 60° ali 45°,
- pravilna razporeditev olja po razpršilnem stožcu,
- tlak olja na šobi Δp^s = 10–15 barov za nepredgrevano EL – olje in za predgrevano EL – olje – Δp^s = 7–12 (15) barov,
- čim manjša vsebnost žvepla v olju – S ≤ 0,2%.

2. ZEMELJSKI PLIN
 - temperatura dimnih plinov – t_{dpl} = 160–240°C,
 - vsebnost ogljikovega dioksida – CO_2 = 9,5–11%,
 - vsebnost ogljikovega monoksida pri 3% O_2 – CO ≤ 125 mg/m³,
 - sajavnost O_2 B_a,
 - dušikovi oksidi – NO_x pri 3% O_2 preračunani na NO_2 ≤ 150 mg/m³,
 - vlek dimnika v odvisnosti od moči Δp^v = 15–30 (65) Pa in konstanten,
 - minimalni izkoristek kotla – η^k = 88%,
 - minimalni izkoristek kurjenja – η^{kur} = 88% + q^*
 - konvektivno-sevalne izgube kotla – q^* ≤ 1,5%.

Poleg navedenih merjenih vrednosti morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

- toplotna moč gorilnika usklajena s toplotno močjo kotla,
 - primerna velikost šobe,
 - primeren tlak plina na šobi.
- Za vse kotle velja tudi naslednje:
- plamen se ne sme dotikati sten kotla,
 - kotel mora imeti čiste površine za prenos toplote,
 - dimnik mora zagotavljati konstanten vlek, kar pomeni, da mora biti opremljen z omejevalnikom vleka.

Da dosežemo navedene vrednosti je potrebno gorilnik, kotel in dimnik ter vse ostale naprave, ki so potrebne pri pridobivanju toplotne energije na osnovi zgorevanja redno in strokovno vzdrževati.

V kolikor pa naprave ne dosežajo pričakovanih vrednosti kljub strokovnim nastavitvam, je potrebno določiti vzroke slabših rezultatov meritev in le te odpraviti. To običajno pomeni rekonstrukcijo kurišča ali gorilnika ali zamenjave gorilnika ali kotla ali zamenjave vseh potrebnih naprav za pridobivanje toplotne energije ali v primeru slabega goriva, zamenjavo goriva.

JOŽE KAPLAR, dipl. inž. str.
Energetski servis E.S. d.o.o.
Ljubljana, Roška 2a

AGROKOMBINATSKA 2, Lj.-Zalog – pri marketu SPAR
Tel.: 481-227 (v del. času) in 344-211 Non-stop

SHOCK®

Video center

NAJBOLJE OPREMLJENA VIDEOTEKA V LJUBLJANI VAM NUDI:

- preko 2500 originalov (filmi, risanke)
- preko 1500 naslovov erotike
- pri izposoji 5 ali več kaset – 10% popust
- tedenski paket (10 kaset – 7 dni za isto ceno)
- vsak petek 15–20 novih filmov
- prazne video in audio kasete
- presnemavanje erotike na vaše ali naše kasete (katalog dobite po pošti)
- cena izposoje od 90 do 130 tolarjev za kaseto!

DELOVNI ČAS: 10.30–13.00 in 16.00–21.00
sobota: 11.00–16.00

KVALITETNA PONUDBA – RAZUMNE CENE

Mercator-Golovec
trgovsko podjetje Ljubljana

V JANUARJU KUPUJEMO CENEJE!

Leto je naokrog in spet je tu

POSEZONSKA RAZPRODAJA V PE ZALOŠKA 22.

Od 10. januarja 1994 so cene nižje do 30%.

V VSEH ŽIVILSKIH TRGOVINAH od 27. januarja 1994 so cene 24 izdelkov, vključenih v pospeševalno prodajno akcijo, občutno NIŽJE.

TUDI DOBRE STVARI SO LAHKO POCENI

MERCATOR, NAJBOLJŠI SOSED

ASTROHOTEL MED NAJBOLJŠIMI

Ob koncu preteklega leta nas je prijetno presenetila vest, kakršne na področju turizma v Sloveniji niso prav pogoste. Kolegij Austrotelovih hotelov je namreč tik pred iztekom leta razglasil ljubljanski hotel Kompas, ki se je leta 1991 pridružil verigi Austrotelovih hotelov v Evropi, za najboljši hotel na lokalnem turističnem področju. V hotelu gostuje nad 90% tujcev, kar je v Ljubljani prava posebnost. Ima 57 sob in pet apartmajev ter beleži nad 13.000 nočitev z letno zasedenostjo 62%, kar je v verigi teh hotelov zelo dobro.

Tujski pri ocenitvi hotela gotovo niso bili sentimentalni zato, ker je hotel v na novo nastali državi, temveč so ocenjevali po standardih, ki jih ta veriga predpisuje in sicer odnos strežnega in recepcijskega osebja do gostov, uglednost, urejenost, čistoto, notranjo opremo prostorov, restavracijo in drugo.

Kaj ob tem priznanju meni direktorica hotela Špela Lovšin, ki je tudi naša občanka? »Bili smo zelo presenečeni, toda veseli, saj se to ne dogaja pogosto. Posebno pa smo ponosni na to, da je tako visoko oceno dobil slovenski hotel, saj s tem promoviramo tudi Slovenijo, in to s kakovostno storitvijo. Tudi na podelitvi na Dunaju smo s hotelom promovirali predvsem Slovenijo.

In kaj Vi kot dolgoletna turistična delavka mislite o turizmu naše občine? Turizem v občini poznam precej iz dela in promociji, ki jih pripravljata Turistično društvo občine in Dolsko. Za višje oblike pa je potrebno imeti še druge pogoje in denar. Mislim, da bi vsekakor morali izkoristiti novo vzhodno obvoznico in ob vpadnicah postaviti manjši hotel ali motel. Ta bi marsikomu zelo prav prišel, popestril pa bi tudi ponudbo občine Moste-Polje.

es.